

Декември 2007

Двамата с Теди кацнахме в Каракас на смрачаване и бързо минахме граничен контрол и митницата. На излизане от летището подминахме някакъв младеж, който предложи да купи долари по курс 1:4000. Официалният курс бе само 1:2000, но въпреки това смених към 50 долара по него, колкото да стигнем до столицата. Всеки чужденец, пристигащ като надрусан след дългия полет е лесна плячка за местните, а Каракас - град с висока криминална престъпност, не само според южноамериканските стандарти. Около седмица преди това се запознах с Алфредо ([ето го тук](#)) - венецуелски музикант, живеещ от дълги години в Австрия - и той предложи да не търсим хотели по тъмно, а да отседнем при родителите му. Така било по-сигурно, а навремето Алфредо идвал и в София и следвайки венецуелските си инстинкти за самосъхранение категорично беше отказал да стъпи в градинката пред Кристал след 11 вечерно време. Съветът му бе да хванем такси от летището, но местните бакшиши нямаха и представа къде се намира адресът, който им показахме. Така стигнахме пеш до другия терминал за вътрешни полети, от където хванахме автобус. Потеглихме по разписание и някои от пътуващите около нас сложиха по една топла дрешка, а другите затракаха със зъби - климатиците по венецуелските автобуси обикновено работят в режим замразител (българският еквивалент на тази чуждица е фризер). Първото ни впечатление от столицата бяха огромните купчини торби, хартии и черни чували с боклук по Авенида Сукре, но точно тогава имаше и огромна анти Чавес демонстрация и изглежда отпадъците бяха от нея. Автобусът ни остави в центъра на града, а от там хванахме „официално“ такси към квартал „Ла Калифорния“.

На другия ден, вече отпочинали, сменихме достатъчно долари по курс 1:5000, а банкнотите в замяна бяха от по 10 000 боливарес. Озадачих се къде да побера тази обемиста торба с дебели пачки в дневната раница, но най-накрая ги натъпках под всичко друго по дъното - така поне няколко седмици нямаше да опирам до сарафите или още по-услужливите от тях мошеници. След броени дни щеше да има референдум за масивни промени в конституцията и искахме да се изнесем от града до тогава, така че купихме билет за автобус към Карупано, а следобед се качихме с лифт към планината над столицата. Времето беше ясно и продълговатият Каракас се откри в исполинските си размери – „красив от далеч, но жесток от близо“, а околностите на лифта се оказаха по консуматорски претрупани с лавки, клиенти, стока и сергии. На билото имаше даже и десет етажен хотел, така че направихме само къса разходка и пак се спуснахме в ниското. После повървахме пеш към центъра и някъде около Пласа де Венецуела видяхме безкрайни колони от червени автобуси, паркирали тук в отговор на снощната демонстрация. Днес беше ред на привържениците на Уго и всички те се разхождаха с червени фланелки с надписи „С Чавес - ДА.“ И просяците, а даже и бездомните деца бяха облечени в същите безплатни червени дрешки. Едва ли външен човек е в състояние да прецени кой е по-добрият вариант за Венецуела - тези въпроси се решават на изборите и право на глас имат само местните - а из западната (и най-вече северноамериканската) преса избилстват поръчкови статии, обвиняващи Чавес в деспотизъм, комунизъм и какво ли не още. Но всяка държава трябва да се разглежда предимно в контекст със заобикалящите я страни, така че нещата не са толкова прости. Венецуела е доста по-богата от съседна Колумбия или Еквадор, а щом богатството от петрола се усеща и на улицата значи Чавес действа не само за собствения си джоб. Наистина - имаше и доста неуредици, но къде ли ги няма? Цената на млякото примерно бе фиксирана нерентабилно за селяните и мляко по магазините се намираше само в сух вид, а фиксираният курс на долара бе създал все присъстващ черен пазар с всичките му логични проблеми... но като цяло Венецуела бе една сравнително щедра за гражданите си страна, откриваща подобно на „китайския социализъм“ широки възможности и на частната инициатива. За сравнение спомените ми от демократично Перу в прегръдките на Фухимори са много по-мрачни и депресиращи, но както и да е - Южна Америка прилича на махало, познаващо само два екстремни пътя - агресивният капитализъм и масовото обедняване, заедно с

криминализирането и заличаването на средната прослойка неминуемо водят до един строг и тромав социализъм, който чрез ненужни препятствия паразитира икономиката и отслабва основите си - и така до безкрай. Само от време на време някоя прогресивна военна диктатура разбива този омагьосан кръг...

Нощта на път към Карупано стана студена. Климатикът работеше пак на пълна сила, така че пътниците без одеяло или спален чувал рискуваха да пристигнат с посинели крайници. По-късно един руснак каза, че се качил в автобуса по шорти и фланелка. Пробвал да се сгрее с бутилка водка, но не успял и търсейки завивка тръгнал да къса пердето на прозореца. Седящите наоколо обаче му разяснили, че за такова провинение се влиза директно в панделата и тази алтернатива му се сторила още по-неприемлива... Както цената на млякото, така и цената на бензина във Венецуела е фиксирана на няколко цента за литър, а вследствие колите се използват и като хладилници и като мощни стереоуредби без на някой особено да му пука. Огромна част от автомобилите са американски шевролети или кадилаци с разход, характерен за времената преди 30-40 години, но това също няма значение. По-късно видяхме, че много от нивите на селяните са доста отдалечени от селата. Имаше насаждения с банани, мандарини или кафе по най-затъntenите хълмове, до които вместо пътища водеха само кални козовози. Така че огромна част от местната икономика се гради върху субсидиите и върху ниската цена на горивата - ако по някакви причини на пазара се появи „свободната конкуренция“ в лицето на малкото петролни гиганти, то тази икономика ще се срине безславно.

Карупано е не многолюден град на крайбрежието и съдейки по многобройните лозунги в жълто и синьо местното население бе изцяло на страната на опозицията. Пред сградите на изборителните пунктове се редяха тълпи от чакащи гласоподаватели, а около тях бяха войници с пушки. Местните мъже бяха по потници или голи над кръста, а жените имаха африкански телосложения с характерните за тези паралели пищни гърди и задници. Въпреки широко разпространените клишета за венецуелските красавици и училищата за Мис Свят нямаше чак толкова много жени, отговарящи на класическия наш идеал за красота. Неделя е, и улицата през деня е само едно голямо мъртвило. След 11-12 температурите болезнено се вдигат и хората се разхождат единствено по крайбрежните улици и паркове, където се усеща свежия полъх на Карибско море. Деца играят на тревата, влюбени двойки се обичат по скалите над плажа и родители седят на капанчета и хапват сандвичи или надигат чаши с прясно изстискан сок - усещане като от курорт. А надвечер градът се събужда от дългата си сиеста и първо се раздвижват автомобилите. Кадилаци с червени знамена надуват клаксоните си пред хората с червени фланелки, а шевролетите в синьо и жълто също изпълват с ръмжене и глъч широките улици. Първите предварителни резултати от референдума бяха обявени и опозицията се оказа със съвсем реални шансове за победа. Всъщност всичко протече изключително цивилизовано и спокойно, а ден след това Чавес по философски прие поражението си с думите – „Реформите ми все още са прекалено напредничави, но продължавам да се боря за тяхната реализация.“ И така резултатите бяха признати за официални.

Повечето от градовете във Венецуела започват със сричката „ка“, а след Каракас и Карупано се запътихме към Карипе - град в планините на стотина километра на юг. Въпреки това нямаше директен превоз и се наложи да се придвижим, сменяйки 3 камионетки. Още преди Касанай заваля обилен дъжд, но по-нататък времето се оправи и всичко набързо изсъхна. Ниските хълмове избуяха, наоколо се заредиха храсти с диво кафе, цветя и папрат, а от електрическите стълбове и жиците висяха като парцали паразитни клонки и обилна мъх. Земята бе глинеста и мокра и между откъснатите къщи по баирите над Карипе имаше и доста бананови плантации, а между тях често се срещаха селяни, които още преди обяд се разкарваха между нивите си с мачете в една ръка и почти празни шишета от ром в другата. Една от известните забележителности наблизо е пещерата „Куева дел гуачаро“, която за пръв път е

описана от Хумболт, а „гуачаро“ е името на едни кресливи нощни птици, които подобно на прилепите се ориентират чрез ехолокация. За разлика от прилепите обаче, техните сигнали са в диапазона на човешкия слух и цялата какофония може да се чуе надвечер на входа на пещерата. Широката ѝ дупка се изпълва от многобройни групи по 10-ина екземпляра, излизаци на лов за насекоми в началото на нощта, като всяка група си има водач, който шумно напътства останалите. Спектакълът продължава около половин час, а в близост до пещерата се намира и водопада Пайла, до който се стига бързо по добре утъпкана горска пътека.

След като бях качвал няколко Черни Върха в България, реших да не пропуснем тази възможност и във Венецуела. На двайсетина километра от Карипе се намира Серго Negro, който и по височина е от същата категория - около 2400 м. Придвижихме се с обществен транспорт до Савана Ла Пиедра - село в подножието - и след това пробвахме до къде стига асфалта над него. На последната къща ни спряха с новината, че за да продължим нагоре трябвало разрешение от военните, но това не бе основателен повод за връщане. Малко преди къщата пътят се разклоняваше надясно към стръмен баир с изглед на всички посоки, а от там се виждаше продължението на пътеката за върха. Първоначално тръгнахме по поредица от хлъзгави поради огромната влага камъни. Гората бе пълна с крякащи птици и бавно и приятно, но внимателно се изкачихме на малко езеро. От там зацепихме право през едни поляни и газейки в мократа трева до колена стигнахме пред ограда. Прескочихме я, продължихме през други мокри поляни, после прескочихме още един плет и излязохме на подстъпите за върха. От тук нататък вече нямаше пазачи, искащи разрешителни. Въпреки, че до горе се стига само за 3 часа, разходката е изключително красива и разнообразна. Минава се първо по стръмен и кален склон, който набързо смачква огромна част от денивелацията, а после се върви през сравнително полегата, гъста и тъмна тропическа гора. Влажността е единственият по-осезаем дразнител, но след гората се излиза в откритото подножие на самия връх и отвесни варовикови скали те заграждат от няколко страни. Малко под северните склонове на върха има 1-2 места с няколко отвеса за откатерване, които обаче не са проблематични дори и за хора с раница. По-подходяща за мазохисти е източната стена, почти отвесно изчезваща след 200-300 метра в ниското. И вече на финалните напъни се откри нещо изключително грозно, но грозни върхове няма... с изключение на тези, за които са се погрижили хората. На най-високата точка бе разположена огромна като рекламno табло желязна рампа и под нея имаше няколко мърляви платнени колиби, две антени и дървена барака. Около всичко това бяха разхвърляни матраци и материали, донесени до тук от хората, които раздаваха разрешителни. Хапнахме и въпреки цялата безсмисленост на това начинание прибрахме боклуците си в раниците, а после се спуснахме обратно в ниското.

Преди много години в Китай за пръв път видях как лесно съхнеше и биваше почистван от шлюпки ориза по пътищата, разпиляван под гумите на многобройните коли и автобуси, минаващи отгоре му. А във Венецуела имаше подобна технология за изсушаването на кафето. Върху цялата площ на една дълга улица бе разхвърляна последната реколта на селяните и някакъв младеж се разхождаше гордо наоколо и заравняваше зърната с плоско, дървено гребло. До него се мотаеха кучета, пилета и котки и няколко приятелчета калпазани, които го дразнеха и ритяха кафето или го вдигаха на купчинки, а от време на време над цялата майстория минаваше мотор или микробус и в кафето оставаха прашни дири. Логично е, че вместо скъпи машини за сушене тук ще се използва нагорещения през деня асфалт, а вакуумираната и луксозна опаковка на крайния смлян продукт не бива да заблуждава, че всички стадии от производството на кафето са спазвали същата маниашка стерилност - подобно на шкембе чорбата и тук малката доза мръсотийка е само в плюс на вкуса.

Добрахме се и до Кумана - многолюден мравуняк на крайбрежието, основан около 1520 година, от когато според анализите започва заселването и колонизацията на Южна

Америка. На хълм, недалеч от морето и до днес стоят все така солидните крепостни стени на каменния форт, устоял на набезите на индианци, корсари, а в последствие и испанци... плюс няколко земетресения. Ръждясали оръдия сочат с цевите си към водите на сегашното пристанище, а на най-видно място се издига и кръстът, в чието име с желязна и кървава ръка е бил плячкосан поредния континент. В подножието на форта и сегашния център на града се виждат няколко напукани отвън църкви и още повече порутени сгради, а църквите в Южна Америка на брой са почти колкото джамиите в мюсюлманския свят - като една логична човешка закономерност почти по същото време, когато минарета са никнели из зидовете на старите църкви в Константинопол, испанските олтари също са били вграждани в останките от друговерни и по подобен начин „езически“ светилища.

След още една нощ, прекарана в спален чувал и хладилник на колела, пристигнахме към 3:30 в град Маракай. Изчакахме да видим първите слънчеви лъчи на климатизираната и охранявана нова автогара и после по светло минахме стоте метра, разделящи я от старата. Още в Каракас родителите на Алфредо ни предупредиха, че определени квартали, участъци и градинки (както вече споменатата пред Кристал) не са съвсем подходящи за романтична разходка. Разбрахме, че не се шегуват, след като за преодоляването на 50 метров подлез от същата категория ни качиха за 1 спирка на автобус. Подобно на САЩ и тук районите, които се охраняват частно (и добре) се редуват с квартали, в които цари само един закон - този на джунглата. Много често жилищните комплекси на средната класа приличат най-вече на ограден затвор с бодливи мрежи, караулки, охрана и ключове за входа на комплекса, вратата на блока, вратата на асансьора или кофите за боклук. И във Венецуела, и по-нататък в Колумбия се налагаше често да питам околните за рисковете в някои части на града. Получавайки информацията, че там и там било пелигросо (опасно - исп.) започвах да разнищвам доколкото мога, дали е пелигросо също така по светло, както и конкретно – обират ли, на посоки ли стрелят... а може би вместо да режат глави само вадят бръсначи? Но често опасните райони изглеждат напълно спокойни на пръв поглед и едва минавайки през тях за десети пореден път, мислейки си що за глупости се пишат по вестниците, ще усетиш приятелско потупване по рамото или ще чуеш самотно подвикване от далеч.

Старата автогара на Маракай е огромна и пълна със стотици междуселски и също толкова стари, неклиматизирани автобуси. Повечето от тях са доста поочукани въпреки украсата си от ярки и крещящи цветове, а ние избрахме този, на чието предно стъкло висеше табелка „Чорони“. Пътят към това курортно селце на северното крайбрежие на страната минава през националния парк Анри Питие, а всичко наоколо е една буйна тропическа гора, чиито обрасли и стръмни склонове се издигат на около 2000 м. Растителността е прецизно подредена на десетки пластове и здрави лиани, като изпъкнали вени се увиват около влажната кора на дърветата. Широчината на асфалта е такава, че разминаването на два автобуса е трудна работа и някои от завоите могат да се вземат само след поредица от маневри и превключване на заден ход. Точната дума ми убягва в момента, но на жаргона на местните тези автобуси се наричат „изтривачите“, защото като гума трият всичко пред себе си. Клаксоните им режат въздуха със силата на мощни корабни сирени през по-голямата част от пътуването, а от страничните стъкла на „изтривачите“ през пушеци мръсна газ се виждат автомобили, изнесли се в страни в последния момент. Гумите на автобуса понякога опират в каменната мантинела над пропастта, но шофьорите карат уверено и с прецизността на пилоти от формула 1 минават по няколко пъти на ден добре известния им маршрут. Няма защо да се спирам подробно на самия курорт, но въпреки поредицата от ресторанти, сергии и магазини за сувенири в Чорони има нещо от атмосферата на Созопол, Китен или Несебър - такива каквито бяха преди примерно 25 години и каквито няма да бъдат никога повече. В цялото село едва ли има дори и една 4 етажна сграда, а рибарите все още се събират в центъра по здрач, след като вдигнат мрежите и завържат лодките си в спокойните води на канала. Улиците са тесни, почти

без никакво движение, а тротоарите (широки почти две педи) са долепени до стените на ниските къщи. Дори и по самото крайбрежие склоновете на тропическите гори (вече осеяни с кактуси) стръмно се спускат в Карибско море, а плажовете са на места широки и пясъчни, а на други - каменисти и със силен прибой. На стотина метра над курорта се издига самотен кръст, а малко над него в постройка с формите на кораб има фар, осветяващ околностите.

Чудно е, че сред цялата тази щедра природа, сред ляносите на юга, платата на Канаима или изобилието от вода в Андите и поречието на Ориноко във Венецуела все пак е останало и скромното място за една микропустиня. Северно от град Коро, на тесен провлак с размери от може би 20 на 5 км се намират Меданос де Коро - поредица от не твърде полегати и правилно очертани дюни. Климатът в този съвсем нетипичен участък, свързващ континента с полуостров Парагуана е виновен за постоянната суша и наличието на толкова бодливи храсти, гущери и зайци. През централната част на Меданос минава широко лентова магистрала и отдалечиш ли се на километър в страни, преставаш да чуваш постоянния вой на моторите. Фин пясък се завихря от силния вятър и танцува по хребетите както сняг върху планинско било през зимата. Дюните са сравнително високи и на пръв поглед наоколо природата изглежда точно както в Мавритания, Египет или Нигер, но въпреки всичко мозъкът с берберски инат отказва да възприеме тези лъжливи сигнали на сетивата. Най-завладяващата страна на пустинята е нейната необятност, празнота и самота. Нейният най-силен аспект, бих казал, е в главите ни, и ако не си пропътувал стотици километри до поредната живинка под формата на оазис или не си се влачил на „три дена път с камили“, не можеш да усетиш чара ѝ. В близост до море, шосе или вода си само сред тонове пясък, но едва откъсвайки се от пъпната връв и захвърляйки осигуровката може да считаеш, че си пристигнал в пустинята... Все пак - една истинска забележителност тук се оказва старият колониален център на Коро. Испанските сгради, дървените къщи от времената на Боливар и десетките и мрачни и стройни църкви, разхвърляни сред калдъръмни улици са изключително добре запазени точно заради сухия въздух и уникалния микроклимат, а голяма част от останалите постройки в тази бивша венецуелска столица е строена само с кирпич.

Мерида. Поселище на три реки и на около 1600 м надморска височина в подножието на Андите. Предусетихме приближаването на Коледа по острата липса на хотелски стаи, но след час интензивно търсене намерихме съвсем приличен подслон. Подобно на Каракас и този курортен град е твърде продълговат, тъй като възможностите му за разрастване са само надолу или нагоре по тясното дефиле на р. Чама. Няколко модерни моста свързват кварталите от двете ѝ страни, а летището е почти в центъра на града - пак поради оскъдицата от равни площи. Подадохме документи за колумбийска виза, а тя щеше да се забави около седмица, така че решихме да щипнем из баирите. Хора от цяла Венецуела идват по празниците в Мерида, бягайки към един малко по-умерен климат, а наличието на толкова туристи беше добре дошло, защото без особени напъни намерихме палатка, шалтета, газ и всичко друго, от което си зависим по високите части на планината. Купихме хляб, сирене, сухи супи, фъстъци, вафли и т.н., а после оставихме излишните неща в малките раници и рано рано потеглихме към Табай - селце, разположено на 15 км от Мерида, до което се стига с микробус за около 20 стотинки. Малко над селото се намира входът на националния парк "Сиера Невада", където се регистрирахме и платихме символична такса за престоя и палаткуването си. Получихме и карта на местността, която заедно с компаса и малко сиво вещество пое ролята на гид... но местни планинари се срещаха сравнително често и нямаше толкова варианти за объркване на терена. Планинските пътеки във Венецуела, подобно на тези из Колумбия са изцяло без цвятова маркировка и само каменните пирамидки, натрупани от такива като нас, служат за ориентация. Хижи тук също няма, което създава леко некомфортното за начинаещия, но абсолютно реалното и вдъхновяващо за опитния планинар усещане, че човек може да се осланя единствено на себе си. Досега няхмахме нито един преход, започнат без

кал до глезените ("сухият сезон" през месец Декември е едно доста относително понятие), така че първите 2-3 часа газихме, газихме и пак газихме през гора, храсти и малки реки, спускащи се от възвишенията над нас. Пътеката приличаше на пътека в ниските части на Витоша, само че обрасла от страни до такава степен, че напускането ѝ и разминаването с други групи понякога си бяха чиста логистика. По обед започнаха да се виждат по-откритите части на Андите и каменни била, изчезващи в облаците, а след още 2 часа изкачили общо около 1200 м денивелация се спряхме на езерото Коромото. Двама местни се спускаха в окаян вид към ниското и тъй като запасите им от храна бяха свършили още предния ден ги почерпихме с малко бисквити и шоколад, след което разпънахме палатката и подгряхме пилешката чорба. Имаше все още широколистна гора, а и водата в езерото не бе никак студена, въпреки че се намирахме на 3300 м - тези височини по тези паралели отговарят на не повече от 1000-1500 м по българските и само малко преди разсъмване се наложи да се пхнем в пуловерите. Следващата цел за деня беше Лагуна дел Суеро (Сметаненото езеро). Надморската му височина е около 4300 м и пътят до там бе не повече от 6 часа с почивките, но не искахме да катерим повече от 1000 м на ден заради аклиматизацията. Височинната болест е особено щедра на симптоми и силното главоболие или недостигът на въздух са само най-леките от тях, но липсата на апетит, повръщането или разстройството също могат да ти развалят планината. Общо взето е нормално в период на аклиматизация да се появят 2-3 леки симптома, но имаш ли повече от 5-6 едновременно, положението става сериозно. През този втори ден усещах болезнено само гънките на малкия си мозък и глътнах малко аспирин и нитроглицерин, а проблемите на Теди идваха предимно от тежестта на раницата ѝ. 80-литровката на Ташев хич не се връзваше с ръста ѝ, затова прередихме всичко наново и преразпределихме тежестта на багажа, така че всеки да носи оптимално тегло (тоест 2 шалтета и малко в едната раница, а останалото – в моята). Подминахме всъщност синята Лагуна Верде и най-накрая опънахме палатка пред Сметаненото езеро, което незнайно защо се оказа зелено. На юг се виждаха ледниците на Пико Бонплан (4900 м), а гледките на север с поредицата от зъбери напомняха уголемен вариант на Малъовишкото било. На третата сутрин се затопляхме по-продължително под лъчите на изгряващото слънце и после подкарахме с минимален багаж и само една раница по масивна и широка, но полегата стена, от където се спускаше тясна и неособено пълноводна глетчерна река. Стана ясно, че стандартният маршрут за Пико Хумболт (>4900 м) отдавна вече не минава от тук (явно имахме стара карта), но след няколко часа и още повече драпане по каменни отвеси се изкачихме на по-високо от многото разпръснати из района езера. На места катеренето си беше здрав адреналин (имаше и старо "фиксирано" въже за пране вързано в горната си част към камък), но все пак се ориентирахме по картата и намерихме начин как да се приберем от друго място, за да не слизаме по същия опасен маршрут. Голямото предимство на този скален вариант (като изключим и по-красивите му гледки) се оказа следното - макар и с трудности стигнахме до премка НАД стръмните склонове на ледника, стигащ в подножието на Пико Хумболт. От премката повървахме все така нагоре по камъните до където можем, а там вече ледникът бе полегат, цепнатини липсваха и нямаше никаква нужда от котки, пикели или връзване. Само за 20 минути стигнахме до края на ледника и след още толкова минути бяхме на пирамидката на върха. Трябва да се отбележи, че за гледки, както тази от снимката трябва огромен късмет, а ние поехме надолу в мъгла, която постепенно се разпръсна към ниското. Спуснахме се по стръмния ледник, използвайки дирите на предните групи като стъпала, но се движехме крайно внимателно и гледахме да сме максимално близо до скалите. Най-последните метри обаче преодоляхме бързо и по традиция по задник и след още час два бяхме в къщи или точно в палатката. Чакаше ни постна пилешка чорба, ядки и шоколад - за кой ли пореден път. На четвъртия ден пак се събудихме в мъгла и още преди да тръгнем заваля обилно. Изчакахме да поспре и тръгнахме сравнително късно, но днешният маршрут (според картата) трябваше да бъде не особено дълъг и без много денивелации. Първият час вървахме по сипей стръмно над мястото, където спяхме и спряхме едва на най-високата му точка, наречена Ла Бентана (прозореца). След това

отново падна мъгла и изгубихме пътеката, затъвайки в някакво обилно тресавище. Картата и цялата топография точно в тази част на маршрута се оказа пълна с грешки и вместо да движим по хоризонтала пред нас се появяваха все нови и нови порти. Въздухът също не стигаше... След 3 часа бяхме на базовия лагер на Пико Боливар (~5000 м), а там срещнахме група местни, които пристигаха от другата страна. Те малко се позачудиха, че сме направили обиколката без гид, но после обясниха подробно как да стигнем и до Пико Еспехо (4765 м) - последната точка от маршрута ни. Според мен имахме не повече от час до там, но те бяха категорични, че часовете са поне два и питаха дали носим въже. Отговорихме им уклончиво, а те ни изпроводиха с - "Е тогава Бог да е с вас". Но и на финала нямаше прекалено стръмни изненади и рано следобед бяхме в подножието на Пико Еспехо, наречено "клоаката". Повечето читатели сигурно вече се досещат, че щом има клоака, хората не ще да са много надалеч и наистина - само на час и нещо след върха бяхме отново в началната си точка - Мерида. Разстоянието до Пико Еспехо (което ни отне 4 дни) може да се премине и с кабинков лифт, строен от французите през 1958 година. Най-дългият и най-високият лифт на света са само някои от суперлативите му. А трите километра денивелация са най-добрата гаранция за всеки, решил да пробва що е то височинната болест – в случай че остане да преспи някъде около върха.

Коледата в Мерида мина с гръм, трясък и пиратки, а тружениците от колумбийското външно министерство не си даваха никакъв зор с визите. Казаха ни да дойдем след Нова Година, а ние щипнахме още веднъж в планината. Този път нямахме намерението да катерим върхове, но почти целият преход бе между 3500 и 4200 м и само затвърдихме вече добрата си аклиматизация. Преходите бяха по-леки от първия, а пътеките станаха ясно очертани и широки. Подминавахме реки, порти и езера и почти не срещнахме хора в планината, но навсякъде по земята се търкаляха празни жълти кутийки (с нарисувана тигрова глава) от тютюн за дъвчене, които местните използваха, за да издържат по-добре на глада, студа и натоварванията. На 30 срещу 31 Декември брахме голям студ - палатката ни замръзна на ламарина и решихме да слезем в ниското на 3000 м. Няма какво толкова да описвам празниците - и Нова Година мина с гръм, трясък, черква и пиратки, а след още няколко дни пътищата ни с Теди се разделиха. Тя полетя към България, а аз хванах автобус към Сан Антонио де Тачира и още на следващия ден минах моста свързващ Венецуела и Колумбия.